

Фісуненко Надія Олександрівна,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту ФСПОУ
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Стефанів Денис Олександрович,
здобувач 3 курсу спеціальності «Економіка»
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Лимаренко Ольги Олександрівни,
здобувач 1 курсу спеціальності «Менеджмент»
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ФАКТОРИ УПОВІЛЬНЕННЯ ІНФЛЯЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ЕКОНОМІЦІ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ, СПРИЧИНЕНОЇ COVID-19

Інфляція являє собою доволі складне явище за формою прояву та за сукупністю чинників, що її спричиняють. Підвищення цін на товари та тарифів на послуги, поглиблення товарного дефіциту, падіння валютного курсу є проявами знецінення грошей. Найчастіше термін «інфляція» пояснюють як знецінення грошей внаслідок зростання цін або просто як процес зростання цін. На сьогодні немає країни, яка б через інфляційні процеси не зазнала втрат та економічних потрясінь, оскільки наслідки інфляції складні та різноманітні. Високий її рівень є великою загрозою для виробництва, спричиняє економічну і соціальну напруженість у суспільстві. Тому в сучасних умовах регулювання інфляційних процесів є необхідною умовою стабільного функціонування економіки України.

На сьогодні Україна потерпає від виснажливої війни, що триває вже шість років. Це найдовший насильницький конфлікт у Європі після Другої світової війни. На фоні ведення воєнних дій на сході країни прискорилося падіння

обсягів промислового виробництва та будівельних робіт. Постійні зміни влади та законів, різноманітні реформування чинять значний вплив на економічний розвиток держави. Економіка такої країни знаходиться у стані кризи, нестійкості, невизначеності. Ще й додалася проблема, пов'язана з пандемією коронавірусу, через який люди вимушені закривати свій бізнес. Це також не може не відобразитися на економіці України. Для того, щоб управляти економікою країни, перш за все, необхідно розуміти, які процеси відбуваються і до чого вони можуть призвести. Важливим показником для оцінки економічної ситуації в країні є інфляція [1].

У березні 2020 р. індекс споживчих цін (ІСЦ) збільшився на 1,1% до попереднього місяця, а порівняно з березнем минулого року скоротився на 0,1%. У перші тижні запровадження карантинних обмежень для протидії коронавірусу призвело до значного коливання цін на товари та послуги. Основним фактором такої цінової динаміки було підвищення цін на водопостачання, продукти харчування, підакцизну продукцію (алкогольних напоїв та тютюнових виробів) та транспортних послуг. Розглянемо динаміку зміни рівня інфляції, нині відбувається уповільнення інфляції в Україні. Це є позитивним для споживачів, оскільки вони можуть більше купувати. Але важливо, щоб це не перетворилося в дефляцію, тобто, щоб очікування зниження цін не зменшило споживання. Навіть помірна дефляція може бути економічно руйнівною. Звісно, інтуїтивному сприйняттю суперечить те, що зниження цін може погіршити стан добробуту споживачів (особливо враховуючи, що підвищення цін також погіршує життя), однак дефляція пускає в хід небезпечний економічний цикл. Для початку зниження цін змушує споживачів відкладати покупки, що сповільнює розвиток економіки.

Влітку 2019 р. спостерігалася дефляція, проте це зазвичай сезонний фактор. Дешевшали продукти харчування, а значить і зміцнювався курс гривні. Велике зростання цін у березні цього року стримували, насамперед, такі чинники: здешевлення енергоносії на світових ринках, залишкові ефекти від зміцнення гривні та збільшення пропозиції сирих продуктів харчування. На

динаміку ІСЦ вплинуло зниження обмінного курсу гривні. Як бачимо, як по курсу долара США до гривні, так і по курсу євро до гривні, відбувається тенденція до зменшення курсу гривні. Значний вплив на це має фактор паніки, пов'язаний з поширенням коронавірусу і те, що Україна зберігає тенденції до домінування сировини в якості ключового експорту. Також причинами зниження курсу гривні є проблеми з бюджетом.

Держави, загальною динамікою розвитку економіки, невизначеності з урядом та співпрацею з МВФ. Як наслідок, українська гривня стрімко дешевшає, з березня 2019 р. по березень 2020 р. долар подорожчав на 9,36% на тлі погіршення ситуації в світовій економіці через пандемію коронавірусу і запровадження всеукраїнського карантину. Однак економісти стверджують, що помірна девальвація до 30 грн/\$ може мати позитивний вплив на конкурентоспроможність українського експорту і заміщення імпорту, внаслідок чого держбюджет отримає додаткові доходи від податків, які залежать від курсу гривні [2].

При зниженні інфляції, НБУ знижує відсоткову ставку. Це означає, що компанії будуть сплачувати менший відсоток, якщо візьмуть кредит, населення отримає більш низький відсоток по депозитам в банку, люди будуть менше зберігати кошти, а більше витратити. Пропонуємо розглянути динаміку рівня інфляції України у порівнянні з деякими країнами світу, в Україні зафіксовано нестабільну динаміку рівня інфляції. Оскільки пандемія радикально змінює структуру економіки та поведінку агентів, виміряти інфляцію в подальшому буде непросто.

З початку карантину спостерігається великий попит на онлайн-сервіси, такі як онлайн телебачення, ігри, освіта тощо. Такий попит стимулюватиме збільшення пропозиції, що не повинно призвести до значних коливань інфляції. Найбільш сприятлива ситуація спостерігається у США. Незначне коливання інфляції пояснюється цілком стабільним економічним розвитком, досконалою антиінфляційною політикою та ефективним регулюванням інфляційних процесів.

Основною причиною сповільнення інфляції в Італії стало зниження цін на енергоносії, проте подорожчали продуктивні товари, одяг, алкоголь, підвищились транспортні витрати. Інфляція в Китаї має також нестабільну тенденцію, як і Україна. Наприклад, найбільше зростання у лютому є наслідком підвищення попиту у період святкування китайського нового року.

Показовим є приклад Туреччини, де затягування з підвищенням відсоткових ставок Центральним банком протягом липня-вересня 2019 р. призвело до підвищення інфляції. У боротьбі з обвалом ліри Центральний банк у вересні підвищив відсоткову ставку, що допомогло знизити темп інфляції. Загалом, ситуація в Україні схожа на інфляційні процеси в Туреччині, де також наявні різкі зміни рівня інфляції.

Станом на березень 2020 р. інфляція в Україні знаходиться на одному рівні з Китаєм та Туреччиною. Рівень інфляції у даних країнах протягом аналізованого періоду коливається від $-0,6\%$ до 2% , що є цілком позитивним. На відміну від розвинутих країн, органи влади України можуть легко підвищити адекватні інфляційні показники, але з негативними наслідками для економічної стабільності, що погано вплине на відновлення економіки після карантину [3].

Отже, в Україні спостерігається уповільнення інфляції, внаслідок послідовної монетарної політики НБУ, спрямованої на досягнення цінової стабільності. Зниження інфляційного тиску підтримувалося загальним зниженням світових цін на енергоносії, що імпортує Україна, послабленням тиску з боку пропозиції продуктів харчування.

Список використаних джерел:

1. Ю. В. Сусіденко. Вплив інфляційних процесів на економіку України. *Економічний аналіз*. 2014. Т. 18. № 1. С. 88-92. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2014_18\(1\)_13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2014_18(1)_13)
2. Макроекономічна статистика у країнах світу: інфляція. URL: <https://take-profit.org/statistics/inflation-rate/>

3. Міністерство Фінансів України. Офіційний сайт. URL: <http://index.minfin.com.ua>

4. І. Є. Семенча, Ю. М. Калашнікова. Інфляційні процеси в Україні: проблеми сьогодення та причини виникнення. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки*. 2020. Вип. 39. С. 97-101.

Тороп Владислав Вячеславович,
ЗВО 3 курсу спеціальності 073 “Менеджмент”,
групи Б-М-841 ФСПОУ
Науковий керівник:
Кубецька Ольга Миколаївна,
к.е.н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки
та менеджменту
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВ

Фінансове оздоровлення неспроможних підприємств можливе завдяки аналізу причин виникнення банкрутства. В економічній літературі розрізняють численні та різноманітні чинники банкрутства, але серед них можна виявити дещо спільне, що дасть змогу їх згрупувати та класифікувати. Визначають зовнішні (екзогенні) фактори – це фактори, на які підприємство не може впливати взагалі, або вплив досить несуттєвий, і внутрішні (ендогенні) фактори, які залежать безпосередньо від організації роботи на підприємстві (рис. 1).

Початковий і вирішальний вплив на фінансовий стан будь-якого підприємства здійснюють зовнішні економічні фактори, які все більше поглиблюють кризу сільськогосподарських підприємств. Якщо ж вони орієнтовані на пріоритетний розвиток сільського господарства, то центр ваги переміщується на внутрішньо-економічні фактори.

Банкрутство, як правило, це результат одночасного впливу зовнішніх та внутрішніх факторів. Так, в країнах а розвинутою ринковою економікою